

Preek over Daniël 6:2-29
- Schildwolde, 9 maart 2022
- Kees van Dusseldorp
- Biddag voor gewas en arbeid

Blijf bidden!

Liturgie middagdienst

votum en groet
Opwekking 640: Ik hef mijn ogen op
<papier>
geloofsbelijdenis voor kinderen
Psalm 96:1 (Wiekslag lied week 7)
gebed
lezen: Daniël 6:2-29 (door kinderen)
Psalm 68:8
preek
zingen: Lees je bijbel, bid elke dag
<papier>
gebed
zingen: Onze Vader
collecte
Gezang 115 (GK06) Nooit kan 't geloof teveel verwachten
zegen

Blijf bidden!

Liturgie avonddienst

votum en groet
Gezang 176:1,2,5 'k Geloof in God de Vader
gebed
lezen: Daniël 6:2-29
Psalm 37:1,2,16
preek
Opwekking 640: Ik hef mijn ogen op
gebed
zingen: Onze Vader
collecte
Gezang 115 (GK06) Nooit kan 't geloof teveel verwachten
zegen

Gemeente van Christus,

Bidden.

Soms gaat het gemakkelijk. Soms is het heel lastig.

Soms heb je heel veel te bidden. Soms weet je niet wat je zeggen moet.

Soms gaat het om heel persoonlijke zaken. Soms gaat het om de hele wereld.

Soms overheerst de toonsoort van de lofprijzing. Soms die van de klacht.

Soms die van de dankbaarheid. Soms die van het smeekgebed.

Soms ervaar je Gods nabijheid. Soms alleen maar afstand.

Soms in volle verwachting. Soms in onzeker zoeken.

Sommige dingen vraag je wel drie keer per dag. Andere dingen een keer per jaar.

Wat is bidden veelzijdig!

Er is zoveel over te denken.

Zoveel in te ervaren.

Zoveel in te ontdekken.

Biddag voor gewas en arbeid. Aan het begin van het agrarisch seizoen vragen we God om zijn zegen. Dat het bewerken van de grond, het zaaien en poten, het verzorgen van de gewassen en het binnenhalen van de oogst voorspoedig verloopt. Dat ons dagelijks eten en drinken geen gevaar loopt. Zodat we op dit punt onbezorgd kunnen leven. En ruimte houden voor andere dingen. En vooral: dat ons dagelijks leven, ons werk en ons bestaan, vruchtbaar is voor God en mensen. Dat is immers de diepste kern van Gods zegen: dat je leven eeuwigheidswaarde krijgt.

Vanavond wil ik niet zozeer stilstaan bij wat zegen betekent. En ook niet als eerste bij Gods bemoeienis met gewas en arbeid. Ik kies mijn insteek bij wat bidden is. We letten op een man van gebed, Daniël. Omdat God ons door hem tot gebed brengt.

** bidden leer je door te doen

Bidden leer je door te doen. Je kunt studeren op het gebed. Je kunt erover praten. Ik kan erover preken. Dat levert allemaal vast het nodige op. Maar bidden hoort in de categorie: je leert het vooral door te doen. Dat is de categorie van autorijden, van eten en drinken, van een nieuwe taal leren. Door het te doen, ervaar je hoe het werkt en ontwikkel je je vaardigheid. Zo breng je het ondertussen in praktijk. Ook wie autorijles heeft, neemt deel aan het verkeer. Ook wie Chinees probeert te spreken, die zegt iets. Ook wie oefent in het bidden, die is aan het bidden.

Daniël was zo'n bidder. Hij deed het gewoon. Zo had hij het geleerd. Van jongs af aan. Als kind thuis. In de tempel. Hij was ermee doorgestaan. Tijdens zijn deportatie naar Babel, tijdens zijn studie aan de universiteit daar, bij de opbouw van zijn carrière, bij zijn groeiende verantwoordelijkheden. Zelfs toen hij benoemd was tot een van de drie hoogste bestuurders en de koning overwoog om hem aan te stellen als secretaris-generaal van het Perzische wereldrijk. Daniël bleef bidden. Drie keer per dag. Zoals hij gewend was. Ook toen hij onder vuur kwam te liggen. Hij bleef bidden zelfs toen het verboden werd. Hij deed het gewoon. Nou ja, 'gewoon' wordt op een gegeven moment heel bijzonder. Heel spannend. Heel kwetsbaar. Heel krachtig. Bidden leer je door het te doen.

Verlang je naar een gebedsleven als dat van Daniël? Maar heb je niet die discipline of weet je niet goed hoe bidden moet? Zou je graag een goede bidder zijn, maar ervaar je niet die persoonlijke band met God? Ben je teleurgesteld in God en ben je nog zo op zoek naar vertrouwen en wat je verwachten kunt? Heb je de neiging om bidden over te slaan, omdat je er weinig gevoel bij hebt?

Je bent niet de enige. En toch zeg ik: bidden leer je door te doen. Ik weet niet hoe Daniël het heeft beleefd. Was hij geschrokken? Onrustig? Boos? Vol vertrouwen? Geen idee. Ik lees alleen dát hij het deed. Hij ging bidden toen hij van de atheïstische wet hoorde en begreep dat ze hem wilden raken in zijn zogenaamd 'zwakke' plek: zijn dienst aan God. Door gewoon te blijven bidden, wordt in Daniël iets zichtbaar van de kracht van het gebed.

Bidden leer je door te doen. Ook als je niet weet wat je kunt verwachten. Ook als je er geen behoefte aan voelt. Of als je hoofd vol zit met heel veel andere zaken. Of als bidden moeilijk is geworden. Blijf het doen! Ook als het vreemd voelt, of je er weinig ervaring mee hebt. Begin er maar mee. Persoonlijk bidden, hardop of voor jezelf. Meebidden met een ander in de kerk of op andere plekken. Je zult zien hoe je steeds meer een bidder wordt. Bidden leer je niet uit een boekje. Of vanuit je gevoel. Bidden leer je door te doen.

** het helpt om te bidden met de ramen open

Bidden leer je door te doen. Wat helpt daarbij? Dat je je ramen opent. Wij doen vaak de ogen dicht bij het bidden. Om je te concentreren. En je tijdens het bidden niet te laten afleiden door je omgeving. Maar dat betekent niet, dat jij je ogen dichtdoet voor de realiteit. Integendeel. Het helpt je om te bidden, als je je ramen opent. Als je je hart opent voor wat er om je heen gebeurt. Als je je hart opent voor God. Dat brengt je tot gebed. En andersom werkt het net zo: door te bidden opent zich je hart ook voor je omgeving en voor God. Bidden doe je met de ramen open.

Je begrijpt dat ik hierbij verwijs naar de praktijk van Daniël. Hij had in zijn dakkamer open vensters in de richting van Jeruzalem. Wat dat zegt? Twee dingen. Jeruzalem, dat was de plek van de tempel. De plek van de Heer. Ook al was Daniël in Babel, ver verwijderd van Jeruzalem. Ook al lag de stad en de tempel in puin en werden daar geen offers meer gebracht. Toch was het de plek van God. Aan wie Daniël zich verbonden wist. Door wie Daniël zich geroepen wist. Voor wie Daniël leven wilde. Bidden met de ramen open, betekent: je richt je op de Heer, waar die ook is. Je weet dat je door Hem geroepen bent. Je beseft dat je leven bij Hem begint en eindigt.

Jeruzalem, dat staat ook voor de realiteit. Door de ramen komen de kapotgeschoten ruïnes in beeld. Ook al kan Daniël het niet vanwege de afstand, zijn hart is bij het lijden van zijn volk. Hij ziet de beelden voor zich. De brokstukken van de hoofdstad tonen dat het hart uit zijn volk gebroken is. De platgebrande akkers laten het onleefbare perspectief van zijn land zien. Het verdriet van de achtergebleven vrouwen en kinderen grijpt bij de keel. Dat is de wereld waarin wij leven. Of je zelf nu in rouw bent en lijdt, of dat je het goed hebt. Bidden doe je met de ramen open. Dat werkt twee kanten op: Open ramen brengt je tot bidden. God brengt je tot bidden. De werkelijkheid brengt je tot bidden.

En door te bidden gaan je ramen open. God komt in beeld. De wereld komt in beeld.

Daarom bidden wij met de ramen open. We weten dat in de Oekraïne de raketten en bommen neerkomen. We weten dat 2 miljoen mensen daar op de vlucht zijn. We weten dat de graanproductie wereldwijd in gevaar komt. We weten dat extreme honger in Afrika dreigt. We weten dat de stijgende kosten sommigen onder ons in problemen brengen. We weten dat er onder ons zijn die het moeilijk hebben in hun leven. Dat laten we niet weg. We hebben de ramen open. En brengen het in. Het drijft ons bij God. We openen ons voor Hem. Bidden doe je met de ramen open.

** bidden vrijwaart je niet voor problemen

Bidden leer je door te doen. Daarom preek ik niet alleen over bidden, maar gaan we straks ook bidden. We doen het met de ramen open. Zodat ik als bidder, mijn geschonden leefwereld en God de Heer bij elkaar komen. Het is goed om direct te zeggen: bidden vrijwaart je niet voor problemen. Het is niet zo dat het een bidder vervolgens goed gaat. Dat de oogst lukt, dat er energie is voor de arbeid, dat beperkingen en ziekten overwonnen worden, dat financiële zorgen worden afgeweerd.

Bidden vrijwaart niet voor problemen. Het kan zelfs grote problemen veroorzaken. Vanwege zijn bidden belandt Daniël in de leeuwenkuil. Had hij niet tijdelijk – vanwege het bevel van de koning – even wat minder opvallend moeten bidden? Meer in de binnenkamer in plaats van zo zichtbaar voor het raam? Of was hij vergeten te bidden om persoonlijke bescherming? Hij kende de wet toch? Kon zijn gebed de gevolgen niet afwenden?

Nee dus. Zo werkt het niet met bidden. Soms wel. Dan is er wonderlijke bescherming, ongedachte genezing, bijzondere ondersteuning. Vaker dan denken. Maar lang niet altijd. Ondanks hun gelovig gebed krijgen sommige mensen geen fijne relatie, geen werk, geen huis, geen kinderen. Ondanks hun Godsvertrouwen slaan bij sommige mensen de medicijnen en de chemokuren niet aan. Ondanks hun persoonlijke band met de Heer, lopen sommige mensen vast in wanhoop. In Handelingen lezen dat Petrus op wonderlijke manier uit de gevangenis werd bevrijd. Terwijl de gemeente voor hem bad. In datzelfde hoofdstuk lezen we dat Jakobus werd gedood. Terwijl hij ook een apostel van Jezus was, die de Heilige Geest had ontvangen.

Waarom dat zo is? Zoveel kwaad in de wereld? Zoveel boosheid onder de mensen? Zoveel jaloezie, zoveel haat, zoveel verblindings? Waarom er zoveel kortzichtigheid en egoïsme is? En schadelijke processen maar doorgaan? Waarom een oorlog niet gestopt kan worden door verstandige mensen? Waarom God op het bidden niet altijd een einde maakt aan het kwaad? Geen idee. Je zou toch zeggen dat koning Darius de bevoegdheid zou hebben om een wet ongedaan te maken als die slecht zou blijken uit te pakken? Maar hij heeft die bevoegdheid niet. Het kwaad heeft zich diep in onze wereld genesteld. Het lijkt wel een wet van Meden en Perzen. Vaak zijn mensen de aanstichters. Soms met goede bedoelingen, soms met kwade. Maar de duivel lacht in zijn vuistje.

Maar God dan? Die is toch machtiger dan koning Darius? Toch machtiger dan de duivel? Zeker! Maar heb je niet gezien dat Hij zelfs zijn Zoon niet gespaard heeft voor de dood? Ondanks zijn indringende gebed! God heeft het kwaad overwonnen door zijn Zoon aan het kruis te laten sterven. Zoveel ruimte geeft Hij aan het kwaad. Kennelijk heeft God een groter belang op het oog. Het overwinnen van alle kwaad. Het redden van de eeuwige

dood. Het verwijderen van de oorzaak van alle problemen. Daarom betekent bidden niet, dat je geen problemen meer meemaakt. Vertrouwen op God vrijwaart je niet voor het kwaad.

** maar op het gebed is God altijd bij je

Maar er gebeurt wel iets anders. Je hebt wel degelijk veel te verwachten op het gebed. Onze God wil graag dat je Hem voorlegt wat je bezig houdt. Dat je Hem vraagt wat je nodig denkt te hebben. Dat je Hem eert door te bidden. Op het gebed komt Hij in actie. Komt Hij dichtbij en laat Hij je niet in de steek. Wat voor gevolgen dat heeft? Dat kan ik voor jou niet voorspellen. En ook voor mezelf weet ik het vaak niet. Soms legt Hij een verwachting in mijn hart. Maar ook die komt die altijd uit. Wat ik wel weet is: dat God erbij is. Beschermend, genadig, krachtig. Dat heeft Hij beloofd. En van tijd tot tijd bewijst Hij dat. Als beloftevol teken.

Het verhaal van Daniël eindigt niet in de leeuwenkuil. De koning – die kennelijk geen andere keuze had dan Daniël in de kuil te laten gooien – had hem nog toegewenst: ‘Moge uw God, die u zo vasthoudend dient, u redden van de leeuwen.’ Toen hij na een doorwaakte nacht ’s morgens weer richting de leeuwen ging, riep hij al van afstand: ‘Daniël, dienaar van de levende God, heeft uw God, die u zo vasthoudend dient, u van de leeuwen kunnen redden?’ En dan het prachtige antwoord, vanuit het donker van de kuil: ‘Goedemorgen koninklijke hoogheid! Mijn God heeft zijn engel gezonden. De leeuwen hebben mij geen kwaad gedaan. Ik ben immers onschuldig.’

Wauw, wat is God machtig! Een wonder. ‘Uw God’ zegt koning Darius steeds tegen Daniël. ‘De God die u dient.’ ‘Mijn God’, zegt Daniël. God was bij hem. In de kuil. God liet hem niet in de steek. Dat wist Daniël in zijn geloof. Door zijn vertrouwdheid met de Heer. Zo is onze God.

En in deze situatie heeft God hem gered van de leeuwen. Dat gebeurt niet altijd en overal. De redding van Daniël geeft aan, dat je aan Gods macht niet hoeft te twijfelen. Nog sterker en beslissender is dat zichtbaar in de opstanding van Jezus uit de dood. Zo machtig is God! En aan die opstanding heeft God wel een belofte verbonden. God zegt: dat ga jij ook meemaken! Dat wonder ga ik ook aan jou doen!

God is erbij. God komt erbij. Dat mag je verwachten. Daarop vertrouwen. Dat gebeurt altijd en overal bij mensen die op Hem vertrouwen. God is erbij. Beschermend, genadig, krachtig. Soms zichtbaar in een bijzondere redding. Als beloftevol teken van zijn macht en zijn plan. Maar ook als je leven wel vastloopt. Als je door leeuwen verslonden wordt. Ze kunnen wel je lichaam doden, maar nooit je ziel. Want de Heer is erbij. ‘Niemand zal Mijn schapen uit mijn hand roven.’

** zo geeft de bidder aanleiding tot wereldwijd respect

Bidden, soms een dagelijkse routine. Soms een heel avontuur. Je wordt er ervaren in door het te doen. En het te blijven doen. Met de ramen open. Naar God en naar de wereld in nood. Niet met de belofte je dan geen problemen meer meemaakt. Maar wel met de belofte dat de Heer erbij is. En dat Hij je nooit loslaat. Blijf bidden! Dan word ook jij vroeg of laat een aanleiding voor wereldwijd respect voor God.

Daar loopt het bij Daniël op uit. Van zijn vertrouwend leven gaat zo'n getuigenis uit, dat de wereldheerser van zijn tijd zegt: 'Die God van Daniël, voor Hem moet iedereen eerbied en ontzag tonen. Want Hij is de Levende God. Zijn koningschap kent geen einde. Hij redt en bevrijdt, Hij geeft tekenen en doet wonderen.'

Kan dat de reden zijn dat God Daniël redt uit de leeuwenkuil? Om zich te laten zien in de wereld van toen? Het is altijd lastig om iets over Gods redenen te zeggen. In ieder geval is dit het gevolg. En laat dat zeker iets zien van wat Gods plan: dat de hele wereld hem leert kennen. Dat mensen onder de indruk zijn van de trouw en het vertrouwen van Gods kinderen. Van hen die niet stoppen met bidden. En van de zegen die dat brengt. De wijsheid die ze hebben. De liefde die zij verspreiden. De rust die ze laten zien. De hoop die in hen leeft. Niet omdat de bidders zo goed zijn. Maar omdat hun God zo goed is.

Je hoopt dat er meer mensen als Darius zijn. Onder de indruk van de God van Daniël. Of nog beter: onder de indruk van de Vader van Jezus Christus. Dat zij de Heer leren kennen die de dood overwon. Dat zij leren meedoen met het gebed. De aanbidding, de genade, de verlossing, het vertrouwen. En zich laten redden, niet van de leeuwen, maar van de ondergang en de dood.

Daarom is bidden belangrijk. Daarom oefenen we het bidden vandaag. Door het te doen. Met alle ramen open naar de wereld om ons heen. Met verwachting en vertrouwen. Dat God erbij is. Dat Hij zegent. Dat Hij zorgt. Dat Hij verlost en bevrijdt, geneest en rechtzet. Vroeg of laat. De bewijzen heeft Hij al gegeven. In al die verhalen die we kennen. De tekenen kun je steeds weer zien. In de getuigenissen van gelovigen. Het garantiebewijs is getekend. Met het bloed van zijn Zoon. De belofte is aan ons verzegeld. Door zijn Geest.

Daarom: blijf bidden tot God. Trouw en met vertrouwen. Oefen je er in. Driemaal daags zou heel fijn zijn. Elke dag. Tot zegen voor jezelf en anderen. Zo word jij ingelijfd in de gemeenschap van het leven. En ingeschakeld in Gods wereldwijde plan van redding en heil.

Amen